

Selandia Advokater

Havnevej 19
4300 Holbæk

Telefon 59480000
Telefax 59480001

INFORMATIONSMATERIALE

OM

ARV, GAVE OG TESTAMENTE

Indholdsfortegnelse

Dødsboskifte.....	3
Skifteretten.....	4
Boudlæg.....	4
Ægtefælleudlæg.....	4
Uskiftet bo.....	4
Privat skifte.....	5
Bobestyrerbehandling.....	5
Arv/testamente.....	6
Arvens fordeling (uden testamente).....	7
Der efterlades både børn og ægtefælle.....	7
Hvilke børn arver?.....	7
Uskiftet bo.....	8
Ægtefælleudlæg og suppleringsarv.....	8
Ugifte samlevende.....	9
Testamente.....	10
Hvad er et testamente?.....	10
Hvor meget kan man råde over ved testamentet?.....	10
Hvorfor oprette testamente?.....	10
Ugifte samlevere.....	11
Udvidet samlevertestamente.....	11
Hvis du eller din ægtefælle har særbørn.....	11
Barnløse ægtepar.....	12
Statskassen.....	12
Arv som særeje.....	12
Båndlagt arv.....	12
Arveafkald.....	13
Bobestyrer.....	13
Boafgift.....	13
Sådan oprettes testamente.....	13
Er testamentet ajour?.....	14
Hvad koster det at oprette testamentet?.....	14
Ud over testamentet.....	15
Livsforsikringer og pensionsordninger.....	15
Nye regler.....	15
Gaver og arveforskud.....	16
Gaver mellem ægtefæller.....	16
Gaver til børn, børnebørn og forældre.....	16
Gaver til svigerbørn.....	16
Gaver til andre.....	17
Arveforskud.....	17
Boafgift.....	18
Tillægsboafgift.....	18
Livsforsikringer og pensionsordninger.....	18

Dødsboskifte

Det økonomiske opgør efter et dødsfald kan have ualmindelig stor økonomisk betydning for de efterladte.

Ingen lever evigt, og det er vigtigt at få drøftet de økonomiske og arvemæssige forhold, mens tid er. Ved drøftelse med advokat vil det kunne klarlægges, hvilke behov, der er for testamente, ægtepagt, arveafkald mv. for bedst muligt at tilgode-se netop dine ønsker.

Ved den seneste arvelov, der trådte i kraft den 1. januar 2008, fik vi mulighed for i højere grad selv at vælge, hvordan arven skal fordeles, ved oprettelse af testamente. Når man skal beslutte sig, er det dog ikke kun arveloven, der har betydning, men det kan også være skatteforhold, selskabsforhold, forsikrings- og pensionsforhold mv., der har betydning for, om din sidste vilje får den virkning, som du ønsker.

Hos Selandia Advokater afholder vi løbende informationskurser om arv, gave og testamente. Datoer for afholdelse af kurser kan ses på vores hjemmeside www.selandiaadvokater.dk eller oplyses ved telefonisk henvendelse til vores kontor. Du kan tilmelde dig disse kurser om arveloven pr. mail info@selandiaadvokater.dk eller pr. telefon 59 48 00 00.

På kurserne kan du høre om arveloven, testamenter og meget andet.

Med denne oversigt forsøger vi at besvare nogle de mange spørgsmål, der opstår vedrørende behandling af dødsboer og fordeling af arv. Men oversigten er ikke udtømmende, idet der findes talrige undtagelser og specialregler, som det vil være alt for omfattende at komme ind på i en sådan kortfattet beskrivelse af gældende regler. Så oversigten kan ikke erstatte personlig advokatrådgivning, men den kan opklare, om lovens standardregler passer til dig – eller om du har behov for at oprette et testamente med en skræddersyet løsning for dig.

Skifteretten

Dødsfald skal anmeldes til præsten. I praksis udfylder bedemanden en dødsanmeldelse, som sendes til præsten. Præsten meddeler dødsfaldet til cpr.registeret og skifteretten.

Skifteretten indkalder herefter den kontaktperson, der er angivet på kopien af dødsanmeldelsen til møde i skifteretten. *NB: Du skal ikke møde, hvis du har advokatbistand.*

På mødet, der nu ofte forsøges afholdt telefonisk, spørger skifteretten til arve- og formueforholdene og vejleder om boets behandling.

Der findes flere måder at skifte et dødsbo på, afhængig af arve- og formueforholdene:

Boudlæg

Overstiger boets nettoaktiver ikke 40.000 kr. (2012-tal), kan boet sluttet ved, at aktiverne udleveres til afdødes socialt nærmeste. Personen, der modtager afdødes aktiver, kommer ikke derved til at hæfte for afdødes eventuelle gæld.

Ægtefælleudlæg

En længstlevende ægtefælle kan af bobeholdningen udtage så meget, at værdien heraf sammenlagt med, hvad længstlevende ejer, udgør indtil 680.000 kr. (2012-tal)

Uskiftet bo

Uskiftet bo er en skifteform fra gammel tid, hvor en enke/enkemand kan overtage ægtefællernes fællesbo uden at skifte med fællesbørnene. Børnenes arv bliver så først udbetalt ved længstlevendes død – eller såfremt længstlevende senere måtte vælge at skifte, f.eks. fordi længstlevende ønsker at gifte sig igen.

Ofte vælger den længstlevende ægtefælle at sidde i uskiftet bo. Det er det nemmeste, men langt fra altid den rigtige løsning, hvis det alligevel viser sig, at boet skal skiftes, mens længstlevende lever – eller hvis længstlevende ønsker at disponere over en større del af formuen ved testamente.

Det vil derfor ofte være en fordel at få rådgivning om konsekvenserne, inden man bestemmer sig.

Privat skifte

Privat skifte går ud på, at arvingerne selv skal forestå bobehandlingen (evt. med bistand fra en advokat). De skal være enige om alt under boets behandling og skal udarbejde åbningsstatus og boopgørelse til skifteretten, evt. selvangivelse til skattemyndighederne mv. Et privat skifte forudsætter, at boet er solvent, dvs. at boet har flere aktiver end gæld.

Bobestyrerbehandling

En bobestyrer er (næsten altid) en advokat, som har til opgave at stå for skiftet af boet. Boet skal behandles af en bobestyrer, hvis

- boet er insolvent (der er mere gæld end aktiver)
- mindst én arving ønsker det,
- arvingerne ikke kan enes om boets behandling,
- der ikke er myndige eller solvente arvinger,
- arveforholdene er uafklarede,
- afdøde har bestemt bobestyrerbehandling i et testamente,
- arvingerne ikke rettidigt har indgivet opgørelser til skifteretten mv.
- bobehandlingen ikke kan slutes inden et år

Arv/testamente

Den 1. januar 2008 trådte den seneste arvelov i kraft og afløste de gamle regler fra 1963. De nye regler gælder for dødsfald, der sker d. 1. januar 2008 eller senere.

Vores måde at leve sammen på har ændret sig væsentligt siden 1963, og det var hensigten med loven at tilpasse arvereglerne til de nye familiemønstre med ugifte samlevende og sammenbragte børn. Ved loven er en længstlevende ægtefælles arveret blevet styrket, og ugifte samlevende har fået mulighed for at oprette testamente om udvidet gensidig arveret. Og tvangsarven er reduceret, så du nu ved testamente kan råde over en større del af din formue end tidligere, hvis du efterlader dig ægtefælle og/eller børn.

Hvis du har fået oprettet et testamente, inden man kendte de nye regler, er det vigtigt at få testamentet set igennem af en advokat for at sikre dig, at testamentet stadig har den virkning, som du ønsker.

Hvis du er i en af nedenstående familiesituationer, bør du overveje, om ikke du skal oprette testamente:

- ugifte samlevende
- enker / enkemænd / fraskilt, der bor sammen
- gifte eller ugifte med sær børn, som er en del af familien
- gifte eller ugifte med børn, der ikke er kontakt til
- enlige eller par uden børn
- arv skal være særeje for arvingen

Der kan være mange andre grunde til at oprette testamente.

I forbindelse med oprettelse af testamente er det advokatens opgave at forudse de situationer og muligheder, som du måske ikke selv har tænkt over. Man prøver ved testamentets oprettelse at tage højde for, hvordan familief forholdene kan udvikle sig, så testamentet bliver dækkende næsten uanset, hvad fremtiden måtte bringe.

Arvens fordeling (uden testamente)

Har du ikke oprettet testamente, skal arven fordeles efter arveloven. Ifølge loven arver ægtefælle og livsarvinger først.

Dine livsarvinger er dine børn og deres efterkommere. Dine nærmeste slægtsarvinger er dine børn, som arver lige. Er et barn død, arver dets barn/børn i stedet for. Efterlader du kun en ægtefælle og ingen livsarvinger, arver din ægtefælle det hele. Efterlader du kun børn og ingen ægtefælle, arver dine børn det hele.

Hvis ikke du efterlader hverken ægtefælle eller børn, arver dine forældre hver halvdelen af formuen efter dig. Er én eller begge forældre døde, arver forældrenes øvrige børn, hvad enten de er afdødes søskende eller halvsøskende. Er afdødes søskende også døde, arver deres børn, det vil sige afdødes nevøer og niecer. Er nevøer eller niecer afgået ved døden, indtræder de pågældendes børn som deres arvinger.

Hvis der heller ikke er nogle arvinger i forældrelinien, går man videre til afdødes bedsteforældre. Bedsteforældre på hver af afdødes forældres side arver halvdelen hver. Er bedsteforældrene døde, arver deres børn, det vil sige afdødes far- og morbrødre, faste og mostre. Men så går man heller ikke videre. Dine fætre og kusiner arver *ikke* efter loven.

Er også alle bedsteforældre og bedsteforældres børn afgået ved døden, går arven i Statskassen.

Der efterlades både børn og ægtefælle

Når en gift person dør, går halvdelen af ægtefællernes fælleseje samt alt hvad afdøde måtte eje som en eller anden form for særeje i arv. Er der fuldstændigt særeje i ægteskabet, er det kun afdødes særeje, der skal deles mellem arvingerne.

Arven fordeles efter loven med 50% til ægtefællen og 50% til børnene. Opretter du testamente, kan du ændre på denne fordeling. Men der er visse tvangsarveregler, du ikke kan komme udenom – $\frac{1}{4}$ af formuen skal tilfalde tvangsarvingerne og $\frac{3}{4}$ af formuen kan du selv disponere over. Dine tvangsarvinger er din ægtefælle og dine livsarvinger.

Hvilke børn arver?

Børn arver begge deres forældre, uanset om forældrene er gift med hinanden.

Ved adoption bevilget efter 1972 er der arvemæssigt sket et fuldstændigt slægtskifte fra den biologiske familie til adoptivfamilien.

Er adoptionen sket før 1972, vil det være af afgørende betydning, hvad der står i selve adoptionsbevillingen, for reglerne har været meget forskellige gennem tiderne. Arveretten kan naturligvis ændres ved oprettelse af testamente.

Uskiftet bo

Når man sidder i uskiftet bo, bevarer man den fulde rådighed over alle midler i fællesboet uden at skulle udbetale arv til livsarvinger (børn, børnebørn mv.). Disse får først arv efter begge forældre, når den sidste afgår ved døden. Som længstlevende ægtefælle skal man dog disponere loyalt over for livsarvingerne og må ikke misbruge sin rådighed over boet. Almindeligt brug/forbrug er tilladt, men ikke misbrug.

Du kan kun testamentere over den del af det uskiftede bo, som falder i arv efter dig. Det kan have stor indflydelse på din og familiens fremtid, om du vælger at skifte eller sidde i uskiftet bo.

Erfaringen har gjort os skeptiske over for uskiftet bo – det er nemt og ligetil at sidde i uskiftet bo efter dødsfaldet, men erfaringen viser, at mange fortryder. Hvis man senere vil giftes igen (og sådan går det heldigvis tit), *skal* man skifte – og så er det formuen, som den er blevet, der skal skiftes, dvs. incl. eventuel arv og andre indtægter, som efterlevende måtte have modtaget efter førstafdødes død.

Det er derfor vores opfattelse, at man bør overveje det nøje, inden man bestemmer sig til at sidde i uskiftet bo – uanset om din mor, mostre eller andre familiemedlemmer har siddet i uskiftet bo, er det ikke uden videre det bedste i din situation.

Er du i tvivl, bør du tale med os, inden du bestemmer dig.

Du kan kun frit vælge at sidde i uskiftet bo med fælles livsarvinger. Hvis din afdøde ægtefælle havde særbørn – altså børn, som ikke også er dine børn – skal disse eller deres efterkommere give samtykke til, at du sidder i uskiftet bo. Er særbørnene under 18 år, skal børnenes værge og Statsforvaltningen give samtykke til, at du kan sidde i uskiftet bo. Du kan eventuelt skifte med særlivsarvingerne og sidde i uskiftet bo med fælles livsarvinger.

Du kan kun sidde i uskiftet bo med fælleseje.

Ægtefælleudlæg og suppleringsarv

I visse tilfælde, hvor ægtefællernes samlede formue er relativ lille, kan den længstlevende overtage begge ægtefællers samlede formue uden, at børnene skal have arv. Overstiger formuen den gældende beløbsgrænse, kan den efterlevende supplere sin arv op til beløbsgrænsen. Retten til suppleringsarv går forud for andre arvingers arveret - også livsarvingernes tvangsarveret. Den længstlevende ægtefælle kan benytte reglen, når arven efter afdøde sammenlagt med halvdelen af fællesejet og længstlevendes særeje tilsammen udgør kr. 680.000,00 eller derunder.

der. Forsikringer og pensioner, som den længstlevende ægtefælle får udbetalt i anledning af dødsfaldet, skal indgå i beregningen af beløbet.

Ugifte samlevende

Den ugifte samlevende arver **aldrig**, hvis der ikke er oprettet testamente.

Testamente

Hvad er et testamente?

Et testamente er et dokument, der bestemmer, hvordan arven skal fordeles ved død. Den, der har oprettet testamentet, kaldes *testator*.

Du kan oprette testamente, hvis du er fyldt 18 år og er ved din fornufts fulde brug.

Hvor meget kan man råde over ved testamentet?

Du kan altid oprette testamente. Ægtefælle og livsarvinger er tvangsarvinger, og de kan ikke gøres arveløse. Har du tvangsarvinger, kan du ved testamente kun råde over $\frac{3}{4}$ af, hvad du ejer. Har du ingen tvangsarvinger, kan du råde over det hele.

Hvorfor oprette testamente?

Hvis du ønsker arven fordelt på en anden måde, end arveloven lægger op til, har du brug for at lave testamente. Hvis du er i en af nedennævnte situationer, bør du oprette testamente for at sikre, at arven falder, som du ønsker det:

- du er enlig, uden børn og ønsker, at andre end dine forældre skal arve,
- du er ugift og ønsker at tillægge din samlever arveret,
- du ønsker at donere beløb til velgørende formål,
- du vil bestemme, at arven skal være særeje for arvingerne, så arven ikke skal deles, hvis de en dag skal separeres eller skilles,
- du vil sikre din efterlevende ægtefælle/samlever bedst muligt,
- du ønsker, at nogle af dine børn skal arve mere end andre,
- du er gift og vil undgå uskiftet bo,
- du vil skåne familien for selv at skulle tage stilling til vanskelige spørgsmål, herunder hvis der er en erhvervsvirksomhed,
- du vil efterlade bestemte genstande til bestemte arvinger,
- du vil hindre, at behandlingen af dødsboet giver ufred i familien,
- du vil båndlægge arv, så arvingerne ikke får (hele) arven udbetalt, straks de fylder 18 år,
- du efterlader dig ikke børn og vil sikre, at arven belastes mindst muligt af afgifter,
- du vil tage højde for, at du eller din partner/ægtefælle er insolvent eller har mange kreditorer, eller
- du har ønsker om, hvem der skal have forældremyndigheden over dine børn, hvis du dør, inden de bliver myndige.

Ugifte samlevere

Man arver ikke noget efter hinanden, når man lever sammen uden at være gift, medmindre man har oprettet testamente til fordel for hinanden,- uanset, hvor mange år man har boet sammen.

Ud over at det er vigtigt, at man får sikret sin samlever ved testamente, bør man også overveje, om samleveren skal indsættes som begunstiget i pensioner og/eller forsikringer.

Et "papirløst" forhold kræver mange dokumenter for gensidig sikring ved dødsfald - særligt, hvis man har børn.

Udvidet samlevertestamente

Efter den nye arvelov har visse grupper af ugifte samlevere nu mulighed for at oprette et udvidet samlevertestamente. Ved et sådant testamente kan samlevere bestemme, at de arveretligt vil stille hinanden som ægtefæller med særeje. Man kan *ikke* bestemme, at reglerne om fælleseje skal gælde, og derfor kan ugifte samlevende ikke komme til at sidde i uskiftet bo. For at kunne oprette et udvidet samlevertestamente skal visse betingelser være opfyldt, herunder skal samleverne have børn sammen eller have boet sammen i mindst to år inden dødsfaldet.

Den efterladte skal betale boafgift af arven. Boafgiften for ugifte er ca. 36,25% - dog 15% for ugifte, der har levet sammen i minimum 2 år. Fuldstændig afgiftsfrihed som for gifte kan man aldrig opnå.

Hvis du eller din ægtefælle har særbørn

Særbørn er børn af tidligere forhold eller ægteskaber. Alle, der har særbørn, bør i forbindelse med et nyt ægteskab overveje at oprette testamente.

Med et testamente kan du udvide eller begrænse fordelingen af arven i forhold til, hvad der følger af loven. Du kan f.eks. sikre din ægtefælle og begrænse børnenes arv til den såkaldte tvangsarv på 1/8 af dødsboets formue eller en 1/16 af hele fællesformuen. Ofte kombineres en sådan bestemmelse med, at børnene så skal have "resten" af deres arv, når den længstlevende ægtefælle dør.

Du kan naturligvis også ved testamentet give arv til din ægtefælles særbørn (der måske er vokset op i hjemmet som fælles børn).

Som noget nyt kan du begrænse arven til hvert af dine børn til 1.140.000 kr. (2012-tal).

Du kan også vælge at tilgodese børnene mest muligt, så de tilsammen arver 7/8 af dødsboets formue (og ægtefællen den sidste 1/8). Ved at oprette ægtepagt kan du yderligere forøge eller formindske arven, som falder efter dig.

I nogle situationer kan man få afdødes særbørn til at give samtykke til, at den længstlevende sidder i uskiftet bo. Dette kan tilrettelægges, længe før man dør og som en "familiær pakkelse", der f.eks. kan svare til den situation, at ægtefællerne havde fælles børn.

Barnløse ægtepar

Når den første ægtefælle i et barnløst ægteskab dør, arver den anden ægtefælle det hele. Hvis længstlevende dør uden at have oprettet testamente, vil halvdelen af arven falde tilbage til den førstafdødes slægt, f.eks. søskende, nevøer eller niecer. Kun den anden halvdel af arven går til længstlevendes egne slægtinge.

Hvis længstlevende ikke har kontakt med førstafdødes familie, vil længstlevende ofte ønske, at formuen alene skal tilfalde hans eller hendes familie. Eller måske til andre personer eller velgørende formål? Den længstlevende må så oprette testamente.

Statskassen

Er der ingen arvinger efter loven, og er der ikke oprettet testamente, går hele arven direkte i Statskassen. Den eneste måde at undgå dette på er at oprette et testamente, hvor der står, hvem der skal arve.

Arv som særeje

Ved testamente kan du bestemme, at en arving får sin arv som særeje. Dette betyder, at arven vil være særeje i arvingens ægteskab. Dermed skal arvingen ikke dele sin arv med sin ægtefælle, hvis de senere måtte blive skilt. Du kan vælge mellem flere former for særeje.

Båndlagt arv

Du kan også ved testamente bestemme, at arv skal båndlægges, hvis det skønnes bedst for en arving. Ægtefællers tvangsarv kan dog ikke båndlægges, og som noget nyt kan en livsarvings tvangsarv kun båndlægges, indtil livsarvingen fylder 25 år. Ved båndlæggelse af friarv (den arv, du frit kan testamentere over) har du større mulighed for at bestemme vilkårene for båndlæggelsen.

Båndlæggelse af arv indebærer blandt andet, at arvingen ikke kan råde over arven, men kun kan hæve renter og indtægter af den. Arvingens kreditorer kan heller ikke søge fyldestgørelse i arven.

Arveafkald

Inden den person, man skal arve, afgår ved døden, kan man over for vedkommende give afkald på arv. Det hedder "afkald på forventet arv". Der kan også gives afkald på arv, når den person, man skal arve, er død. Det hedder "afkald på falden arv". Både arvinger, som arver efter loven og arvinger, som arver efter testamente, kan give arveafkald.

Hvis man ønsker det, kan man i forbindelse med sit arveafkald vælge at lade arven gå videre til næste generation.

Bobestyrer

I dit testamente kan du bestemme, hvem der skal behandle dit dødsbo. Det sker ved at indsætte en bobestyrer, almindeligvis en advokat. Begrundelsen kan være, at der kan forudses mulige konflikter mellem arvingerne, at du har tillid til vedkommende, at denne nøje kender dine ønsker eller blot, at du ønsker at aflaste arvingerne for papirarbejdet og gerne vil sikre, at alt går, som det skal.

Boafgift

Endvidere kan du beslutte, hvem af flere arvinger, der skal betale den boafgift, som dødsboet skal af med. Ved en rigtig tilrettelæggelse af fordelingen af arv- og boafgift kan boet spare væsentlige beløb i afgift til Staten. Der vil typisk kunne spares store afgiftsbeløb, hvis arv til f.eks. søskendebørn eller ubeslægtede kombineres med et mindre legat til en velgørende forening.

Sådan oprettes testamente

Der er ikke noget, der hedder et standardtestamente. Et testamente er individuelt og skal altid være udtryk for netop testators (dine) ønsker. Ellers kan testamentet få helt utilsigtede virkninger. Desuden skal testamentet opfylde nogle krav, der er fastsat i arveloven.

Det sikreste er at benytte en advokat i forbindelse med oprettelse af testamente. Når du eller I sammen med advokaten har fundet frem til testamentets indhold, underskrives det hos notaren, oftest sammen med advokaten. Notaren er en særlig uddannet medarbejder på dommerkontoret. Det indberettes til et centralt register,

at testamente er oprettet, og dermed kan man være sikker på, at testamentet kommer frem, når dødsfaldet sker.

Er testamentet ajour?

Arveloven, som trådte i kraft den 1. januar 2008, indeholdt væsentlige ændringer af den tidligere arvelov fra 1963. Hvis du tidligere har oprettet testamente, er det derfor en god ide sammen med en advokat at gennemgå det gamle testamente for at være sikker på, at testamentet stadig opfylder de ønsker, du havde vedrørende din arv.

Du skal i det hele taget være opmærksom på, at dit testamente hele tiden er ajour. Et testamente kan normalt altid ændres. Hvis de økonomiske- eller familiemæssige forhold har forandret sig væsentligt og på en måde, som I ikke forudså ved testamentets oprettelse, bør I overveje, om det skal ændres, eller noget skal tilføjes.

Der kan også være andre grunde til at ændre testamentet, herunder nye afgiftsregler. Specielt virksomhedsejere bør sikre sig, at testamentet og en eventuelt ægtepagt er koordineret med virksomhedens strategi og fremtidsplaner.

Hvad koster det at oprette testamentet?

Hos Selandia Advokater koster det som hovedregel kr. 4.000,00 + moms at oprette et testamente. Hvis testamentet er meget simpelt eller meget kompliceret, kan det blive billigere eller dyrere. Derudover koster det kr. 300,00 i afgift, når testamentet skal underskrives hos notaren.

Ud over testamentet

Livsforsikringer og pensionsordninger

Mange mennesker har tegnet en livsforsikring og indskudt penge på en kapitalpension eller en ratepension. Specielt for yngre mennesker er det vigtigt at tegne en god livsforsikring, der kan sikre familiens økonomiske grundlag, hvis man pludselig skulle dø i en ung alder.

Den, der skal have udbetalt livsforsikringen, kapitalpensionen eller ratepensionen, skal være noteret som begunstiget hos forsikringsselskabet eller banken, hvis ikke forsikrings- eller pensionssummen skal tilfalde dine "nærmeste pårørende". Nærmeste pårørende er din ægtefælle. Hvem der er dine nærmeste pårørende, hvis ikke du efterlader ægtefælle, er nærmere bestemt i lovgivningen. Har du ingen nærmeste pårørende, tilfalder forsikrings- og pensionssummerne dit dødsbo.

Det er altså ikke nok at skrive i sit testamente, at en bestemt person skal arve din formue, hvis du også ønsker, at vedkommende skal have udbetalt din livsforsikring eller pensionsordning. Du skal selv sørge for - eventuelt gennem din advokat - at få ønsket om begunstivelse af en bestemt person noteret på forsikringspolice eller i pensionsvilkårene.

Nye regler

Fra 1. januar 2008 trådte nye regler for begunstivelse af livsforsikringer og pensionsordninger i kraft. Herefter vil en efterlevende ægtefælle eller livsarving kun kunne få tilsidesat en begunstigelsesbestemmelse, hvis der er reelt økonomisk behov for det.

Som noget helt nyt vil en ugift samlevende kunne blive omfattet af begrebet "nærmeste pårørende", såfremt visse betingelser omkring samlivsforholdet er opfyldt. Hvis du ikke har indsat en begunstiget i din livsforsikring eller pensionsordning, vil din samlever derfor kunne få udbetalt forsikrings- eller pensionssummen forud for livsarvinger eller arvinger.

De nye begunstigelsesregler gælder kun for de livsforsikringer og pensionsordninger, der er oprettede efter 1. januar 2008. Derfor bør du være opmærksom på, om din samlever er indsat som begunstiget i en eksisterende ordning. Du bør også være opmærksom på, at det ikke er alle samlevende, som er begunstiget efter de nye regler. Derfor er det stadigvæk vigtigt at have styr på, hvem der er begunstiget i dine forsikrings- og pensionsopsparingsordninger.

Gaver og arveforskud

Det er ofte en god ide at give noget videre til næste generation, mens man lever.

Når sommerhuset bliver for stor en opgave, kan det overdrages til børnene på favorable vilkår. Men alle forhold, herunder pris og købesummens betaling, skal overvejes nøje.

Tilsvarende kan man have penge stående til en lav indlånsrente, som kan gøre mere gavn som hjælp til børnene som lån eller gave. Nogle gange kan det være den rigtige løsning at yde lån frem for at yde gaver eller arveforskud.

Men det skal gøres rigtigt, hvis man vil opnå den størst muligt besparelse i afgifterne til Staten.

Vi rådgiver om mulighederne.

Om gaver, arveforskud og afgifter gælder i hovedtræk følgende:

Gaver mellem ægtefæller

Gaver mellem ægtefæller er i enhver henseende afgiftsfri. Men der skal oprettes ægtepagt, som skal tinglyses, hvis gaven er usædvanlig stor. Ellers anses gaven for ugyldig.

Gaver til børn, børnebørn og forældre

Den kreds af personer, der kan få gaver på særlige fordelagtige vilkår, er særligt børn og børnebørn, stedbørn og deres afkom, personer, som har haft fælles bopæl med gavegiver, forældre og visse plejebørn. Den afgiftsfrie grænse for gaver til disse personer er 58.700 kr. i 2012.

Hvis gaven overstiger dette beløb, skal der indgives gaveanmeldelse, og der skal betales gaveafgift af det overskydende beløb på 15%.

Gaver til svigerbørn

For gaver til svigerbørn er den årlige afgiftsgrænse 20.500 kr. i 2012. Også her skal der indgives gaveanmeldelse, hvis grænsen overskrides, og der skal betales afgift af overskydende beløb på 15%.

Gaver til andre

Gaver til alle andre skal indkomstbeskattes hos modtageren.

Arveforskud

Arveforskud betragtes afgiftsmæssigt som gaver. Arveforskud skal kunne dokumenteres, så der kan tages højde for det, når arven skal fordeles, ellers vil overdragelsen ved dødsboskiftet blive betragtet som en gave.

Boafgift

Der er to afgifter, som arvingerne kan komme til at betale af arv: Boafgift og tillægsboafgift. Disse to afgifter erstatter det, der før hed arveafgift.

Arv til ægtefælle er fritaget for afgift, det samme gælder arv til velgørende organisationer. Alle andre skal betale boafgift.

Boafgiften beregnes af værdien af afdødes samlede bo, det vil sige den samlede formue. De første kr. 264.100,00 er dog fri for boafgift. Arv derudover bliver pålagt boafgift på 15%.

Følgende arvinger betaler kun boafgift:

Afdødes livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
Afdødes stedbørn og deres afkom
Afdødes forældre
Afdødes svigerbørn
Personer, der havde bopæl sammen med afdøde de sidste 2 år før dødsfaldet
Afdødes samboende, der havde børn sammen med afdøde
Afdødes fraseparerede eller fraskilte ægtefælle
Visse plejebørn.

Tillægsboafgift

Arv, der tilfalder andre end de ovenfor nævnte personer, belægges både med den almindelige boafgift og en tillægsboafgift på 25%. Det gælder f.eks. arv til:

- Fjernere familiemedlemmer
- Samboende, der ikke har haft bopæl med afdøde de sidste 2 år før dødsfaldet
- Ubeslægtede

Tillægsboafgiften beregnes af den samlede arv, som tilfalder disse personer. Der er intet bundfradrag, men boafgiften fratrækkes i arven, inden tillægsboafgiften beregnes. Den samlede afgift for deres del af arv bliver således op til 36,25%.

Livsforsikringer og pensionsordninger

Du skal være opmærksom på, at der også skal betales boafgift – og eventuelt tillige tillægsboafgift – af det beløb, den begunstigede i henhold til en livsforsikring eller pensionsordning får udbetalt i forbindelse med dødsfald.